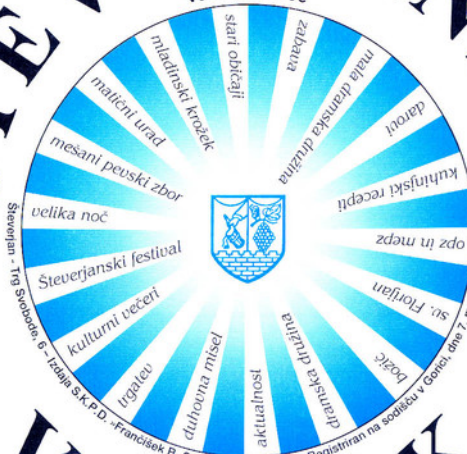

39 let
z vami

ŠTEVERJANSKI VESTNIK

vaške novice

Števerjan - Trg Svobode, 6 - Izdaja S.K.P.D. »Francisek B. Sedej«

št. 72, dne 7. marca 1969.

OPREMLJ: CLANI DRUŠTVA »F.B. SEDEJ«
UREDIL: MARIJAN DRUPOVKA (glavni urednik),
MARTINA VALENTINCIC, EVELIN BULFON, ERIKA DORNIK,
KATJA IN NIKOLJ DORNIK, JASMIN KOVIC, MARTINA MARAZ,
EDI HLEDE (odgovorni urednik) – Lasten tisk.

OB STOLETNICI ROJSTVA

Glavni urednik Novega glasa, g. Andrej Bratuž, se je v uvodniku tednika iz dne 27. septembra spomnil temeljev, ki slonijo na osnovah krščanskega svetovnega nazora, slovenstva, pluralizma, demokracije in socialne pravičnosti.

Omenil je časopise, ki so izhajali pred Novim glasom, in sicer Demokracija, Slovenski Primorec, Katoliški glas in Novi list. Urejevali so jih in vanje pisali tako slovenski primorski duhovniki kot laiki, ki so vse bogato in dragoceno delo opravljali nesebično in brezplačno. To so bili predvsem msgr. Mirko Brumat, msgr. Alojzij Novak, duhovnik Stanko Stanič, nato msgr. Kazimir Humar, duhovnik Jože Jurak, msgr. Stanko Zorko, msgr. Lojze Škerl in Dušan Jakomin.

V drugem delu uvodnika je g. Andrej Bratuž orisal lik pokojnega dr. Franca Močnika, ki ga objavljamo v celoti:

»Danes bi se radi še spomnili osebnosti, ki ima v tem okviru svoje posebno mesto. In to še zlasti zato, ker prav v teh dneh poteka stoletnica njegovega rojstva. 26. septembra 1907 se je namreč v Idriji rodil msgr. dr. Franc Močnik, dolgoletni odgovorni urednik Katoliškega glasa. Močnik je bil seveda zelo poliedrična osebnost, najprej doktor in potem profesor matematike in fizike na goriški klasični gimnaziji – liceju, nato duhovnik vse tja do funkcije apostolskega administratorja goriške nadškofije v delu, ki je bil po vojni priključen Jugoslaviji, in nato nasilno preganjan čez mejo. Tu je nato v dušnopastirskem oziru pripravil ustanovitev slovenske duhovnije pri svetem Ivanu, bil pa je tudi stolni kanonik. Sicer pa je Močnik opravljal veliko vzgojno delo v zavodu Alojzijevisč, kjer je bil tudi ravnatelj in zbiral dijake v dijaških krožkih.

Dr. Franc Močnik je gotovo v Gorici opravil veliko delo zlasti med mladino. Kot že napisano, je zelo skrbel za vsestransko rast predvsem dijaške mladine, za katero je poleg dela v krožkih tudi prirejal zanje poletne počitnice v Žabnicah, kjer je kasneje zgradil kočo sv. Jožefa.

Sam imam, kot sicer premnogi nekdanji dijaki, na vse to lepe spomine. V nas je vzgajal in spodbujal globoko versko in narodno zavest, podpiral našo študijsko in osebno rast. Za vse to smo mu ob stoletnici rojstva ikreno in globoko hvaležni. Zapustil pa nas je v jutranjih urah dne 4. novembra 2000 v duhovniškem Domu v Gorici.

Prav Močnikov lik je zato ob še drugih že prej imenovanih osebnostih tudi danes lahko poučen zgled in plemenito vodilo pri našem časnikarskem delu in to v korist in dobrobit celotne naše slovenske skupnosti v zamejstvu.«

Pogreb pokojnega msgr. Franca Močnika je bil v ponedeljek, 6. novembra v goriški stolnici.

Posebna spominska svečanost za pokojnim msgr. Francem Močnikom je bila 17. februarja 2001 v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Pri sv. maši se je zbralo veliko slovenskih vernikov, zlasti iz Slovenije, mnogo prijateljev in vernih ljudi. Ob tej priložnosti so predstavili tudi knjižico pokojnega monsignorija Moji spomini, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi. O njej je spregovoril najprej msgr. Oskar Simčič, nato pa po bogoslužju g. Jožko Kragelj, ki je knjižico tudi uredil. Med drugim je dejal: »Msgr. Močnik je malo pisal, a vse, kar je napisal, je bilo kleno in jasno napisano. Vse svoje delo je posvečal Materi Božji, bil je zelo navezan na Sv. Goro; tudi v tej luči lahko razumemo njegovo navezanost na Marijino svetišče v Lurdu, kamor je leta in leta vodil romanja bolnikov. Večkrat je pokojni dejal: Exempla trahunt! – Zgledi vlečejo! Zato vam pravim, da se vsi skupaj zgledujemo po liku msgr. Močnika, ki je bil velik in plemenit mož, predvsem pa velik duhovnik!«

Gospod župnik Anton Lazar se je spomnil dr. Franca Močnika pri sv. maši, v nedeljo 23. septembra, v cerkvi sv. Florijana v Števerjanu. Msgr. Močnik mu je bil prijatelj, tolažnik, pomočnik v težavi in v močno oporo na poti svojega duhovniškega poklica.

ANSAMBEL CVET POŽEL NAJVEČ USPEHA

»Smeh je eno samo zdravje, moj mi dohtar govori, kdor se rad veselo smeje, tega zdravje se drži.« To so začetni verzi poskočne skladbe Doktor smeh, najboljšega besedila na letošnjem že 37. Festivalu narodno-zabavne glasbe »Števerjan 2007«. In res je bilo letos na prizorišču veliko smeha, veselja ter dobrega in zdravega vzdušja.

V petek, 6. julija, in v soboto, 7. julija, sta bila na sporedu predfinalna večera, kjer se je pomerilo 16 ansamblov. Prvi dan Festivala so stopili ob 20.30 na oder ansambli: Modri val iz Kopra, Tapravi faloti iz Šoštanja, Štrk iz Ljutomera, Iskra iz Novega mesta, Golte iz Mozirja, Meh in smeh iz Šmiklavža, Objem iz Šentjerneja, Veseli svatje iz Šentjurja pri Celju in Gorski cvet iz Črnega vrha. Dan kasneje so se ob isti uri pomerili ansambli: Iskrice z Laškega, Šestica iz Velenja, Hlapci iz Stranice, Donačka iz Rogatca, Cvet iz Radeč, Mladost iz Ljubljane in Notranjci iz Rovt.

V nedeljo, 8. julija, pa je padel zastor na 37. Festival »Števerjan 2007« s finalnim delom in podelitvijo nagrad. Nedeljski adrenalinski popoldan je snemal tržaški sedež Rai, ki je oddajal finale 15. in 22. julija. Po dogovoru sta ga Televizija Slovenija in Televizija Koper oddajali 3. in 10. avgusta.

V prvih dveh tekmovalnih večerih je komisija za glasbo (Slavko Avenik ml., Jože Burnik, Danilo Čadež, Jan Leopoli, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Mihael Corsi, komisiji je predsedoval Matej Pintar) prepustila v finalni nedeljski del 12 ansamblov.

Nagrade so si tako letos zasluženo prislužili:

- najboljši ansambel Festivala in trofej društva F. B. Sedej (1500,00 evrov): ans. **Cvet** (foto desno);
- občinstvo (600,00) je nagradilo ans. **Veseli svatje**;
- najboljši kvintet (400,00) pa ans. **Notranjci**;
- najboljši trio (400,00) je bil ans. **Golte**;
- najlepšo melodijo (400,00) je imel ans. **Modri val**;
- najboljši debitant (200,00) pa je bil ans. **Iskrice**.

Komisija za besedilo (Milan Jež, Leonard Katz ter Franca Padovan in Martina Valentinčič kot predstavnici organizatorja) je nagradila Faniko Požek za polko *Doktor smeh*, uglasbil jo je Andrej Rak, izvajal pa ans. Golte. Podelila je nagrado v znesku 200,00 evrov.

Vse tri večere sta mojstrsko povezovala Jasna Kuljaj in Janez Dolinar, izkušena napovedovalca, a novi vodilni par briškega trojneva.

Letos je bilo možno poslušanje celotnega poteka tekmovanja tudi preko spletne strani društva F.B. Sedej, www.sedej.org, kar je dodatno obogatilo ponudbo s strani organizatorja predvsem za tiste, ki jim je Števerjan težko dosegljiv. K temu gre povedati, da zasluga inovativnega kablskega spremljanja Festivala gre goriškima družbama Tmedia in Blu2000. Lahko rečemo, da je bil tudi letos odziv občinstva nad vsemi najboljšimi pričakovanji: lepo sončno julijsko vreme, očarljivi park med Borovci in gostoljubnost organizatorja so dali svoje. Nedeljski del prireditve so počastili številni častni gostje, med katerimi naj omenimo predsednika Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo Marjana Terpina, deželnega tajnika Ssk Damjana Terpina, župana občine Brda Franca Mužiča, župana občine Sovodnje Igorja Petejana, deželnega svetovalca Mirka Špacapana,

predsednika KTD Damjana Paulina, podpredsednika ZSKP iz Gorice in predsednika rajonskega sveta Podgora Walterja Bandelja, predsednico ZSKP iz Gorice Franko Padovan, goriško svetovalko

Marilko Koršič, odbornika SSO iz Gorice Iva Cotiča, goriško pokrajinsko odbornico Maro Černic, predstavnika kmetijske zadruge Medvode Janeza Šušteršiča, dekana strojne fakultete Jožeta Duhovnika, vodjo zakonodajne službe državnega zbora Miroslava Mozetiča, prijatelja Števerjancev Iva Hvalica, domačega župnika Antona Lazarja, župana občine Števerjan Hadrijana Corsija ter podžupana občine Števerjan Dominika Humarja. Poleg tega je pisni pozdrav in pohvalo poslal predsednik vlade RS Janez Janša. Brici so tudi gostovali vse tri večere odgovornega urednika razvedrilnega programa RTV Slovenija Andreja Hoferja.

Organizator je za letošnje poslastico nedeljskega večera izbral drugačno pot od tradicionalne in povabil amaterski duo kulturnega društva Tergeste Vanko in Tonco. Vanka in Tonca lahko preprosto rečemo, da prodajata besede in misli, ki zadevajo naš vsakdan, življenje na vasi ali v urbanem okolju, predvsem pa črkujeta o vsem tistem, kar zadeva in prizadeva življenje tako imenovanega malega človeka. Človeka, ki se v ozkem zamejskem okolju sooča s stisko in krči neke skupnosti, z večinskimi narodom, z mostovi na meji in seveda trnji lastne ekzistence. Ingrid Werk (Vanka) in Tatiana Turco (Tonca) sta zaradi tega tudi megafon našega (ne) poguma in v Števerjanu sta poželi veliko smeha in uspeha.

V svojem nagovoru je predsednik SKPD F.B. Sedej Matej Pintar poudaril pomembnost širjenja zdrave domače slovenske glasbe, gojenje in še dodatno utrditev zdravih vrednot števerjanske mladine in širše okolice, izrazil pa je ogorčenost nad odpiranjem hazardnih, zapeljivih megazabavišč na Goriškem.

Obiskovalcem Festivala je bil na voljo obširen bilten o sami prireditvi. Brošuro, ki obsega desetine črnbelih pa tudi več barvnih strani, je izdala Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, naslovno stran je prispeval David Pintar, z okusom pa jo je uredila tajnica F.B. Sedej Andrejka Hlede. Letošnje uvodno misel je prispeval števerjanski prijatelj in sodelavec Danilo Čadež.

Ponovno je bil razobešen na novo oblikovani letak na korzu Italia v Gorici, tik ob sedežu goriške pokrajine, glej spodaj.

Pri organizaciji in izpeljavi Festivala imajo vsako leto pomembno vlogo pokrovitelji, in sicer: Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Gorska skupnost terskih in nadiških dolin ter Brd, Občinska uprava Števerjan, RAI - Radio Trst A, Adriano Corsi Spa, Banca di Cividale - Kmečka banka, Avto Batič Ajdovščina in Banca Manzano. Posebno podporo so še zagotovili: Zadržna banka Dobrdo in Sovodnje, gradbeno podjetje Hlede Alojz Ivan, podjetje Terpin Spa, Nipret d.o.o., gostilna Franc, Andrej Terpin, Tmedia, Blu2000, Luciolicar, gostilna Koršič, jestvine in mesnica A market, Vitrum, vinogradniki Manià Gianni, Humar Marino in Marčelo, Komjanc Simon, Mužič Ivan, Maraž Ivan, Gradišciutta, Skok Edi, Agrochimica friulana, mehanična delavnica Lutman Marko, supermarket Komauli srl, Grafica goriziana in Gatis-co. Cenjenim darovalcem gre pristrčna zahvala.

Spodaj vam prilagamo kopijo televizijskega sporeda, kjer navaja predvajanje Števerjanskega festivala na 1. programu RTV Slovenija. Brez dvoma pomeni ta podvig vsem Števerjancem v organizaciji veliko!

Števerjan 2007

FESTIVAL NARODNOZABAVNE GLASBE, 1. DEL
TVS 1, 3. avgust ob 20.30

Med 6. in 8. julijem je na italijanski strani Goriških brd potekal že 37. festival Števerjan. Polfinaliste je izbrala komisija Slovenskega katoliško-prosvetnega društva Prancišek Borghia Sedej. Prvo nagrado festivala je dobil ansambel Cvet, nagrado občinstva pa Veseli svatje.

V pevski sobi Sedejevega doma sta razstavljala domačina Nada Škorjanc in Florjan Vogrič svoja likovna in ročna dela.

Obiskovalce so čakali dobro založeni kioski, pristna briška kapljica ter brezplačna pokušnja vin domačih vinarjev.

Odrsko sceno si je zamislil in izdelal priznani slovenski umetnik Jože Napotnik. Amplifikacijo so urejali Mice Karov, Niko Klanjšček in Jože Pirman, ki so se tudi letos odlično izkazali. Za vso skrb in profesionalnost si zaslužijo vsi omenjeni pristrčno pohvalo.

Števerjanski festival ni le glasbeno tekmovanje, temveč ima velike zasluge pri ohranitvi kulturne dediščine in daje svoji mladini močno oporo, da se lahko s ponosom zaveda svojih korenin in da vedno bolj spoznava, da je treba biti narodu zvest in tako ohranjati svojo lastno identiteto.

Ob koncu čutimo dolžnost, da se zahvalimo številnim Števerjancem, fantom in dekletom, ki neutrudno skrbijo za brezhiben potek tako pomembne zamejske manifestacije. Mislimo, da ni bilo še nobenemu obiskovalcu žal za obisk na našem prazniku v tej prelepi briški vasi, saj je vsak Festival s svojimi melodijami, ansambli in gosti le enkratno doživetje, ki se vsakomur nepozabno vtisne v spomin.

Zaključil se je 37. Festival narodno-zabavne glasbe, ki vsako leto privabi med Borovce v Števerjan veliko ljubiteljev domače glasbe. Vse vas pa seveda pričakujemo prihodnje leto.

IZID TOTO FESTIVALA

Priložnostno je uredništvo v prejšnji številki Števerjanskega vestnika objavilo

NAGRADNO FESTIVALSKO KRIŽANKO.

Med prejetimi odgovori je žreb podaril nagrado domačinu in prijatelju Vestnika Gabrijelu Lango.

Knjižno presenečenje je poklonilo SKPD F.B. Sedej:

Festival narodno-zabavne glasbe »Števerjan 1971-2005«

Zmagovalcu čestitamo.

1 SLOVENEK NA 3 JE SLEDIL FESTIVALU

40-letnico Koncerta iz naših krajev, ki se je odvijala na Studencu pri Domžalah, v petek 15. junija, in kjer je nastopal tudi Mepz F.B. Sedej iz Števerjana je Televizija Slovenija prenašala v dveh delih na 1. programu 20. in 27. julija ob 20.30. Prvi del se je uvrstil na peto mesto med oddajami najboljše gledanih na TV Slovenija in sicer s 25 odstotki, drugi del pa na četrto mesto z 29 odstotki tržnega deleža.

Prav tako je Televizija Slovenija letos prenašala Števerjanski festival v dveh delih na 1. programu, in sicer 3. in 10. avgusta ob 20.30. Prvi del se je uvrstil na drugo mesto med oddajami najboljše gledanih na TV Slovenija in sicer s 34 odstotki, drugi del pa na tretje mesto z 29 odstotki tržnega deleža.

V naši skromnosti smo se izkazali kar uspešni ter predstavili naš proizvod in naše sposobnosti širšemu slovenskemu prostoru!

PRIČELE SO SE VAJE PEVSKEGA ZBORA

Po poletnem premoru, ko si je marsikdo privoščil osvežitev v hribih ali sončenje na morski plaži ali kako daljše potovanje je čas, da polni novih energij, moči in dobre volje pričnemo z aktivnim društvenim delovanjem.

Mešani pevski zbor F.B. Sedej je pričel z vajami v sredo, 19. septembra 2007, ob 20.30 v dvorani Sedejevega doma. Tako so tudi Števerjanci pričeli s pevsкими vajami in začeli novo sezono, ki bo brez dvoma kakovostna.

Zbor bo tudi letos vodil mladi dirigent Mirko Ferlan z Nabrežine. Pred nami je že nekaj načrtovanih nastopov: poleg običajnih revij kot sta Cecilijanka v mesecu novembru in pa Primorska poje spomladi.

S svojim resnim in odgovornim pristopom lahko vsakdo pripomore k temu, da bo pevska sezona uspešnejša in bogatejša. Nič zato če ste pozni, kdor se še vedno želi pridružiti zvestim pevcem, je dobrodošel.

PRAVO DOŽIVETJE

Zadnje dni meseca avgusta je domačin Dominik Humar z enim samim strelom, a zelo preciznim, ubil pravo zver, več kot 190 kg težkega merjasca. To je že pravi dogodek in nedvomno doživetje, predvsem za ponosnega lovca! Dominik je izkušeni lovec in je žival zasledoval že dalj časa. Končno pa je prišel pravi trenutek in 27. avgusta ob mraku, ga je pokončal v Slatovniku na Sovenci. Merjasca je že na mestu takoj očistil, s pomočjo vaščanov so ga odpeljali, stehali in meso razdelili ljudem iz okolice. Nad vse veseli lovec se je ob njem tudi fotografiral.

VELIKONOČNI PONEDELJEK

Na velikonočni ponedeljek, smo se zbrali Fabijan, Elija, Danijel, Luca, Damjan, Mattia, Greta, Matej, Denis in jaz na domu pri Martinu Pipanu, kjer smo skupaj v sproščenem vzdušju praznovali tako imenovano *pasquetto*.

Ob 11.30 sva jaz in Elija pripeljala *griljo*, raženj z *apejem*, s trikolesnim motornim kolesom. Tam je bila seveda tudi glasba. Ob enih popoldne nam je Martinova mama skuhala pašto, mi pa smo naredili popkorn. Kasneje sva jaz in Elija prižgala raženj in začela peči meso, čevapčiče, klobase in kasneje še piščance. Vozili smo se tudi s kolesi, igrali nogomet in se močili. Fabijan in Damjan sta se vozila tudi z gaučom. To vozilo sta privezala na kolo in tako je Damjan s kolesom vlekel Fabijana v gauču. Na Bukovju, pri Pintarjevih, smo naložili gaučo na *ape* in ga peljali zopet k Martinu. Proti večeru je Damjan priključil na kolo majhno prikolico s katero sva se odpeljala do Maregovih. Kasneje je to priključil tudi na *ape*. Vozili smo se po cesti. Imeli smo se izredno dobro. Ob šestih zvečer sva z Elijo spekla še piščance. Ko smo pojedli piščance je Martin šel v gostilno k Vogriču po sladoled. Potem smo Elija, Fabijan in jaz oprali raženj. Naložili smo ga na Elijev *ape* in ga odpeljali zopet v Sedejev dom. Z nami je prišel tudi Damjan s svojim *apejem*, da je odpeljal meni in Fabijana do doma.

Prav lepo smo vsi skupaj preživeli *pasquetto*, v upanju, da bomo še veliko popoldnevo tako uživali.

OTVORITEV PODRUŽNICE KREDITNE BANKE IZ MANZANA

Zadružno kreditna banka iz Manzana od vedno ohranja značaj krajevnih banke in s tem hoče vzpostaviti z občani kakovosten odnos s podporo podjetnikom in upravljanjem osebnih prihrankov ter s ponudbo raznovrstnih storitev, ki omogočajo strankam izbiro po lastnih potrebah.

V petek, 3. avgusta 2007, je bilo kar slovesno na Bukovju št.6. Ob 17. uri je bila namreč na sporedu otvoritev podružnice Zadružne kreditne banke iz Manzana, bolj poznana pod imenom Banca di Manzano.

Po blagoslovu domačega župnika Antona Lazarja so se prisotni zbrali v dvorani KD Briški grič, kjer so sledili krajši pozdravi.

Kakor se spodobi je najprej spregovoril števerjanski župan Hadrijan Corsi, ki je tople pozdravil prihod kreditnega zavoda v briško vas ter številnemu prisotnemu občinstvu srčno priporočal obisk te podružnice. Predsednik Ezio Cleri je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo nad odprtjem okenca. Povedal je tudi, da je števerjanska podružnica dvaindvajseta po vrsti, druga na Goriškem poleg krminskega okenca. Direktor ZKB iz Manzana Dino Cozzi je nakazal namen, da bodo do konca leta odprli novo podružnico v ulici Garibaldi v Gorici. Je tudi zagotovil, da ostaja in bo ostala tudi v prihodnje števerjanska podružnica trden vzlet celotne verige kreditnega sistema ZKB iz Manzana. V imenu deželne uprave je prinesel svoj pozdrav deželni svetnik Enrico Brussa, ki je čestital vodstvu banke za opravljeni izzivalni korak. Dodal je še, da v globalnem sistemu, v katerem živimo, prav to daje podjetjem pečat uspešnosti in odpira nove možnosti napredovanja. Direktor podružnice Roberto Godina, ki skrbi za poslovanje okenca s Sašo Klanjškom, se je prisrčno zahvalil vsem za prijazen sprejem, ki so ga ob prihodu doživeli od strani občanov ter podrtel dejstvo, da vodstvo banke veliko vlaga v vzpostavitev trdnega osebnega odnosa s strankami ter radikalne povezave s teritorijem. Dodajamo, da vse stranke in obiskovalce podružnice čaka resnično profesionalen pristop in prijaznost.

Sledila je bogata zakuska v sosednjih prostorih.

V svetel spomin...

FRAN ERJAVEC

Ob 120. obletnici smrti

Pred kratkim smo si prebrali življenjepis slovenskega pesnika Iga Grudna, tokrat je pa na vrsti pisatelj Fran Erjavec, ki letos obhajamo njegovo 120. obletnico smrti. Preberimo si nekaj o njegovem življenju.

Fran Erjavec, je bil slovenski pisatelj in naravoslovec, rodil se je 4. septembra 1834 v Ljubljani, umrl pa 12. januarja 1887. Po očetovi smrti ga je vzgajala stara mati, ker se je mati drugič poročila. Veliko dni je prebil v naravi in ob domači mlaki proučeval žabe, močerade in vodne hrošče. Že kot gimnazijec je zahajal k malo čudaškemu prirodoslovcu Schmidtu in nato k znanemu znanstveniku Dežmanu ter jima pomagal zbirati material za njuno znanstveno delo. Bil je član vajecev in je za Vaje napisal spisa *Žaba* in *Mravlja*.

Na Dunaju je študiral prirodopis, nato pa služboval kot profesor v Zagrebu in v Gorici, kjer je tudi umrl. Erjavec je mnogo potoval in je prehodil skoraj vse slovenske kraje. Zlasti se je zanimal za naravo in je nabiral polže, hrošče, kamenje; opazoval je tudi ljudsko življenje in zapisoval lepe ljudske izraze.

Najpomembnejša so Erjavčeva prirodopisna dela, saj je napisal dovršene spise o živalih (*Žaba*, *Domače* in *tuje živali* v podobah, *Naše škodljive živali* v podobi in besedi, *Mravlja*, *Rak*). Za šolske potrebe je priredil naravoslovne knjige, ki so zelo pomembne zaradi slovenskega izrazoslovja, poljudnosti in zanimivosti.

Pisal je tudi leposlovna dela (pripovedke, basni, povesti in črtice), med katerimi ima vzgojni namen povest *Hudo brezno* ali *Gozdarjev rejenc*; v njej je podal lepe podobe iz narave in gozdnega življenja ter živahno opisal razburljive tihotapske dogodivščine.

Najboljši Erjavčev leposlovni spis je povest *Ni vse zlato, kar se sveti*; za Levstikovim Martinom Krpanom je to druga klasična slovenska povest. Tudi jezikovno je dovršena. Dobri so tudi Erjavčevi potopisi: *Ena noč na Kumu*, *Na kraški zemlji*, *Med Dravo in Savo*...

Naj povemo, da je po Erjavcu poimenovana osnovna šola v Štandrežu.

MARTINA MARAŽ

PNOLA PARTY

V torek, 24. julija 2007, smo se jaz, Jakob Figelj in Damjan Klanjšček zbrali pri bratih Mužič, Fabijanu in Eliji. Tako smo ob 21. uri pripravili na Križišču *pnole*, koruzo na ražnju. Te lepe trenutke smo poimenovali kar *Pnola party*. Z Jakobom smo se veliko nasmejali, ker nam je pripovedoval same smešne dogodivščine. Ko smo pojedli koruzo, smo spekli še hrenovke. Ob 23. uri smo se odpravili domov.

GABRIEL LANGO

OSNOVNOŠOLCI PIŠEJO:

ŠOLARČEK POLŽ

EMA TERPIN, 1.razred

POSTALA SEM UČENKA

AGNESE CASTELLO, 1.razred

MOJE ŠOLSKÉ POTREBŠČINE

MICHELA SBUELZ, 1.razred

NA MORJU

Letos smo šli na morje. Nabrala sem školjke, vse polomljene so bile. Peklo je sonce, pekel je pesek in tudi voda je bila topla in slana. Napihnilo smo gumjasti čoln in počil nam je, pa samo srednji kos. Plavalimo in se igrali z žogo. Ko smo bili trudni, smo se vrnili na plažo in se umili pod tušem. Na brisači smo se posušili, malicali in igrali s peskom. Pred kosilom smo se vrnili domov.

Med počitnicami sem tudi praznovala svoj rojstni dan in imela sem svečo s številko sedem na torti.

KATIA KOMJANC, 2.razred

RAZTRESENI POLŽEK

Nekoč je živel polžek, ki je bil zelo nereden. Nekega dne, ko se je zbudil, ni več našel svoje hišice in se je močno jokalo. Pa je srečal veverico, ježa in jazbeca in vsakega je vprašal, če so videli kje njegovo hišico. Vsi so odgovorili, da ne. Potem je srečal mamo, ki mu je rekla, da mu bo privezala hišico na hrbet.

FERDINAND FRANDOLIC, 2.razred

POLETNO SREDIŠČE

Počitnice sem preživel v poletnem središču. Bilo je zelo lepo. Prvi izlet je bil v Ljubljano. Ogledali smo si živalski vrt. Moje počitnice so bile lepe.

EMANUEL DE CARO, 2. razred

POLETNA POHAJANJA

Smo bili en teden na Krku. Na Krku sem igral karte z mojim očetom, sem plaval, sem lovil ribe, sem skakal z deske v vodo in plaval z masko pod vodo.

Smo bili na Dunaju tri dni. Ogledali smo si Schönbrunn, labirint. Spali smo blizu Schönbrunn. V parku je bil mostiček, ki je šprical vodo. Morali smo preko, ne da bi nas voda zmočila. V gradu je bilo 140 sob, pokazali so nam samo 40 sob in v zadnji sobi so bile bolj vojaške stvari.

PETER SOBAN, 2. razred

MOJE POČITNICE

Med počitnicami sem šla v Lignano z mojim prijateljem Ferdinandom. Tam smo serfirali. Igrali smo se tudi z igračko Hulk od Ferdinanda. Potem smo šli v stanovanje od mame od Ferdinanda. Tam smo se umili in smo pojedli vsi skupaj večerjo. Zvečer smo odšli domov v Števerjan.

VALENTINA TERPIN, 2. razred

MOJA PRAVLJICA

Nekega dne je en beli zajček skakal po gozdu, dokler ni našel korenjčke in jih pojedel. Bili so tako dobri, da se jih je najedel. Začel ga je boleti trebuh in ni mogel več skakati. Ena čarovnica se je usmili zajčka, ki se je jokal in mu pomagala. Zajček se ji je zahvalil in veselo odskakljal do doma.

LARA ŠKORJANC, 2. razred

POČITNICE NA LOŠINJU

Letos sem bil prvič na Malem Lošinju. Bilo je zelo lepo, ker smo preživeli sedem dni skupaj z družinama Terčič in Čadek. Odpotovali smo zgodaj zjutraj. Ko smo prišli na otok, smo takoj oblekli kopalke in zaplavali v čistem morju. Te dni smo se veliko kopali, skakali v vodo, igrali na karte in lovili rakce. Ana je celo ulovila majhno ribico. Predzadnji dan smo šli na vlak in si ogledali mesto. Bilo je zelo pristrčno, ker je imelo majhno pristanišče in v njem je bilo veliko barčic. Počitnic sem se zelo veselil, ker sem bil s svojimi prijatelji in sem se z njimi dosti igral.

NIKOLAJ HLEDE, 3. razred

ČRNOGORSKE POČITNICE

Vstali smo ob 5. uri. Odpotovali smo proti slovenski Istri. Šli smo čez mejo na Hrvaško, kjer je bilo lepo vabljivo morje, a se nismo ustavili, temveč smo hiteli naprej v Hercegovino, kjer smo se ustavili v Medjugorju in Mostarju. Sprehodili smo se po čudovitem razglednem mostu. Načrt za znameniti most je izdelal nek mladi turški arhitekt. To je bilo v tistih davnih letih, ko so še bili Turki v tistih krajih. Vstopili smo v eno od številnih mošej. V eni mošiji nam je razlagal starec, da moški mora biti pred žensko, ker sicer misli na žensko in ne na molitev. Isti dan smo odpotovali proti Črni gori. Tu je več časa manjkala voda, a le zadnji dan so napolnili cisterno z vodo. V Črni gori smo šli v Cetinje, kjer smo videli čudovito, veliko palačo. V njej je bil muzej, notri smo videli razkošne salone, elegantne kraljeve obleke. Ko smo prišli v Bar, smo se povzpeli do razvalin velikega gradu. Kopali smo se v sinjem morju. Mamin rojstni dan smo praznovali v prekrasnem, čudovitem mestu Dubrovniku.

MIHA KOVIC, 3. razred

EGIPT

Junija sem šla v Egipt in z mano so bili tudi tata, mama, nona, nono in moja sestra Agnese. Z ladjo smo šli čez reko Nil. Videli smo dosti grobov od kraljev in kraljic. Grob, ki mi je bil najbolj všeč, je tisti od Ramsesa II..

Ogledali smo si tempelj Abu-Simbel, ki je Ramses II. zgradil zase in za kraljico Nefertari.

SOFIA CASTELLO, 3. razred

PES VILI

Nekega dne so Maji podarili psa Vilija. Odpeljala ga je na sprehod. Toda pes je bil že od vsega začetka zelo utrujen. Po polurni hoji se pes ni hotel premakniti, zato ga je Maja hotela dvigniti v naročje. Joj, kako je bil težak, pretežak za malo deklico. Maja je začela premišljevat in porodila se ji je super ideja. Veste katera? Stekla je domov in vzela rolke. Te je zavezala Viliju okoli trebuha, ki mu je segal skoraj do tal in oba zadovoljna in vesela sta nadaljevala sprehod.

GUGLIELMO FRATI, 4. razred

MOJE POLETNE POČITNICE

Letos sem preživel moje poletne počitnice v poletnem centru. Organizirali smo cirkuško parado. Napravili smo cirkuški voz popisan z napisi »hip hura cirkuška predstava«. Naredili smo tudi cirkuški šotor, kjer smo nastopali in prepevali. Nekega dne smo šli na izlet v živalski vrt v Ljubljano. Tam smo si ogledali vse vrste živali: opice, medvede, kače, ježe, ptice, morske leve, smjake in kengurje.

Upam, da bom tudi naslednje leto preživel moje poletne počitnice tako lepo.

JULIJAN DE CARO, 4. razred

POČITNICE V ŽABNICAH

Moje počitnice so bile zelo lepe.

Najlepše je bilo v Žabnicah. V Žabnice sem šel z župnijo in z ministranti. Na začetku sem imel malo strahu, potem sem ga premagal. Ko smo prispeli v Žabnice, so nam najprej pokazali kočo. Naslednji dan smo šli po zajtrku k maši. V cerkvi smo videli Slovence. Ko se je končala maša, so starejši otroci naredili vrata za igranje nogometa za kočo. Potem smo jedli kosilo. Po kosilu sva se jaz in Tadej igrala nogomet. Pozneje smo jedli večerjo, po večerji smo se igrali tarok. Vsako jutro po zajtrku smo telovadili, potem smo imeli cel dan prosto. Naslednji dan smo šli na sv. Višarje. Za veliko otrok je bila pot težavna, toda vsi smo se vzpeli na vrh. Potem smo šli v cerkev in gospod Marjan je naredil kratko mašo. Po maši smo kupili spominke. Potem smo pojedli sendviče. Ob povratku smo jedli maline. Ko smo prišli v dolino, sem slišal, da tistega dne je bilo več kot tisoč ljudi na sv. Višarjah. Ko smo se vrnili v kočo, smo šli v senik in tam imeli mašo. Poskusili smo tudi neposvečene hostije. Pozneje smo priredili veliko tekmo nogometa. Jaz sem bil v ekipi gospoda Marjana. Nisem zadel nobenega gola, ker sem bil v obrambi.

Ekipa gospoda Marjana je zmagala 20 proti 11.

ALEXANDER FRANDOLIČ, 4. razred

Vsi sošolci, učenci in učiteljice nestrpno pričakujejo povratek Petre Ciglič v šolo. Obiskovala bo 4. razred.

MEDO JAKA NA DOPUSTU

Nekega dne je medo Jaka odpotoval k dedku in babici v dolino Glinščice. Pri dedku in babici bi preživel štiri tedne. Dedek in babica imata veliko kmetijo. Medo Jaka je zelo rad pomagal dedku in babici. Vsako jutro je medo Jaka vstal ob osmi uri, da bi pomagal dedku pobrati kokošja jajca. Po kosilu je Jaka počival. Zvečer je medo Jaka zalival travo in rože. Ob nedeljah sta dedek in babica peljala Jaka na morje.

Počitnice pri dedku in babici so se končale. Jaka je žalosten odpotoval domov, saj je pri dedku in babici vedno super.

SARA SOBAN, 4. razred

MOJE POLETNE POČITNICE

Moje poletne počitnice so bile zelo lepe, zabavne in vesele. Letos smo preživeli pravi dopust na Malem Lošinja, ki je eden izmed hrvaških otokov. Z nami sta prišli tudi družini Hlede in Čaudek.

Morje Malega Lošinja je zelo čisto, globine so skalnate, v njih se skriva veliko naravnih lepot, predvsem veliko rib, morskih zvezd, ježkov in nekaj morskih konjičkov. Mi otroci smo preživeli večino dneva v morju, saj smo se stalno špricali, potapljali, tekmovali v plavanju in v skokih. Najlepši je bil dan po nevihti, ko je bilo morje tako vzvalovano, da je bil pravi podvig plavati na površju vode. Tistega dne je vsakdo imel vsaj tri rane. Lepo je bilo tudi pri zajtrkih in večerjah, ker smo se lahko pogovarjali, smejali in načrtovali za naslednji dan.

Zadnji dan smo šli igrati golf in mama mi je kupila spominček. Upam, da bomo tudi prihodnje leto lahko šli skupaj na počitnice.

KLARA TERČIČ, 4. razred

PESTRO POLETJE

To poletje sem počel zelo veliko stvari in sem se zelo zabaval. Prve dni, ko se je pouk zaključil, sem se hotel sprostiti in zato sem se igral s sestro Laro na dvorišču, ampak tudi na novem računalniku, ki sva ga dobila za moje sveto obhajilo. Naslednje dni sem šel pogosto v bazen v Gorico in plaval kar cele ure. Ko je bilo grdo vreme, sem spisal nekaj nalog, ampak celo poletje sem bral knjige ali berila, ki jih nismo brali v šoli. Včasih sem šel tudi s sestričnami s kolesom po cesti, tako da sem se naučil paziti na avtomobile in na vse cestne nevarnosti. Nikdar nisem imel časa se dolgočasiti, škoda samo, da so počitnice preveč kratke!

LUCA ŠKORJANC, 4. razred

MEDO JAKA NA DOPUSTU

Nekoč je živel medved, ki se je imenoval Jaka. Šel je nabirat gobe. Po poti je srečal medvedko Milo in jo je vprašal, kaj počne v gozdu. Odgovorila mu je, da nabira kostanj. Medo Jaka se je ponudil, da ji pomaga. Za tem Mila ga je povabila k njej na čaj. Stemnilo se je in Jaka je pazil, da ni nabral gob. Mila ga je tolažila in skupaj sta šla iskat gobe. Jaka se ji je zahvalil in stekel domov. Pred durima ga je čakal mama, ki se je čudila nad količino gob, ki je nabral. Jaka pa je zadovoljno povedal, da mu je pomagala njegova najljubša prijateljica Mila. Jaka je tedaj razumel, da je zelo pomembno imeti pravega prijatelja, ki ti lahko pomaga v težavah.

DIANA KOMJANC, 4. razred

MOJE POČITNICE

Moje počitnice so bile letos malo čudne. Stalno se je nekaj dogajalo, česar jaz sploh nisem navajen.

Kmalu po končanem pouku, sem se pričel pripravljati na prvo sveto obhajilo. Kaj vse sem dobil za darila! To bi takoj ponovil! Komaj smo končali praznovati, že se je poročila moja edina teta Urška. Bilo je zelo lepo. Toda najlepše šele pride. Kmalu za tem, so nam pripeljali nov traktor goseničar. To je bilo doživetje. Z očetom sva ga takoj poskusila, kako dela. Tudi jaz sem ga že vozil. Ravno prav so ga pripeljali, saj smo ga potrebovali za trgatve, ker je bila zgodnja, saj 10. avgusta smo že trgali. Jaz sem že zgodaj vstal z očetom, da sem mu pomagal peljati zaboje v vinograd, potem smo trgali grozdje in na koncu sem pomagal nalagati tudi polne zaboje. Ti so bili malo težki in mama mi jih ni pustila dvigovati. Zvečer smo morali grozdje peljati še v klet in tudi takrat sem šel z očetom.

Tako je končala trgatve prav na zadnji dan počitnic. V ponedeljek sem šel zopet v šolo. Bilo je lepo.

JAN LANGO 4. razred

MORSKE IN GORSKE POČITNICE

Letos sem preživel svoje počitnice v Gradežu. Jaz, moja mama in oba brata smo odpotovali meseca julija na morje in tam smo ostali cel mesec. Stanovali smo v premični hiši v kampu Al Bosco. Vsak dan sem se igral s prijatelji, sem se kopal v morju, sem nabiral školjke, sem se vozil s kolesom... ..veliko pa sem pomagal tudi svoji mami. Skupaj smo nakupovali hrano, smo kuhali, sem pazil na svojega mlajšega brata, saj ima komaj 10 mesecev.

S prijatelji sem odšel tudi v Acquasplash... ..joj, kako je bilo zabavno: skakali smo v vodo, se spuščali po toboganu... ..super!!!

Meseca avgusta pa smo odpotovali v hribe, in sicer v Val Senale. Tam imamo sorodnike. Vsak dan smo tekli in veliko hodili po hribih. Videli smo veliko zajcev in konjev. Gorski zrak je bil zelo blagodejen. Če je bilo slabo vreme, smo se naplavali v pokritem bazenu.

Sedaj sem vesel, da se je začel pouk. Obiskujem že peti razred. Letos smo mi največji.

ALEX FORMENTINI, 5. razred

MOJE POČITNICE

Ko je končalo šolsko leto, sem se vpisala v poletni center, za tri tedne. Vsak teden so nam pripovedovali zgodbe v krogu. Prvi teden je bila na vrsti zgodba o Sneguljčici, drugi teden o Treh prašičkih in tretji teden pa o Grdem račku. Razdelili smo se v skupine. Vsak dan so zbrali eno skupino, da gre v C.I.S.I. izdelovat majčke ali torbice. Vsak dan smo se kopali v bazenu. Vsak teden so organizirali izlete. V prvem izletu smo si ogledali reko Vintgar, ki teče skozi Slovenijo. Peljali smo se z avtobusom. Postavili smo se v vrsto in začeli hoditi po gozdu. Videli smo dosti dreves. Bil je tudi močan slap. Kopali smo se tudi v jezeru. Bilo je zelo mrzlo. Kadar sem plavala, sem mislila, da ne znam plavati, ker voda je bila zelo mrzla. Naslednji teden smo šli k izviru Soče. Peljali smo se z vlakom. Izvir je imel lepo modro barvo. Pri izvriu smo imeli možnost plezanja po pravi skali. Tretji teden namesto izleta smo imeli predstavo. Na začetku smo pokazali slike o izletih. Potem smo recitirali in na koncu smo naredili veliko plesov.

Letos poleti sem se vpisala tudi v poletni center, ki ga je organizirala Goriška občina pri bazenu. Najprej smo se razdelili v skupine. Potem smo se igrali na karte. Vadili smo plavanje. Po plavanju smo pojedli kosilo, nato smo se igrali zopet na karte in potem smo šli spet v bazen se igrat. Pozno popoldne smo šli domov. V petek smo imeli tekmo v plavanju in naša skupina je zmagala. V poletnem centru sem se imela zelo lepo.

V nedeljo, 26. junija, sem šla k prvemu sv. obhajilu. Praznovali smo v petnajstih. Zjutraj sem se zbudila in pila samo mleko, ker sem imela silo. Mama mi je pomagala za frizuro. Potem je prišla Vanja, moja sestrična, in mi je podarila nove uhane. Od veselja sem si jih hitro pripela. Tata me je peljal v Števerjan. Prišli smo pred cerkev in tam smo se postavili v vrsto. Šli smo v cerkev. Vsak je moral prebrat nekaj stavkov. Potem sem sprejela sv. obhajilo. Zunaj nas je čakala zakuska. Nato smo šli v gostilno. Tam smo se igrali in jedli s sorodniki. Šli smo vsi k meni domov in prišli so tudi prijatelji. Bili smo do večera. Ves dan sem se imela lepo in se zabavala.

Poleti sem odpotovala tudi v Apulijo s sestričnima Beatrice in Rachele, s stricem Andrea in teto Saro. Odhod je bil ob 20. uri. Prišli smo v Lido Conchiglie ob 8. uri zjutraj. Stanovali smo v apartmaju, zunaj je bila velika vročina. Zvečer smo se šli sprehajati. Spoznali smo tudi sestro in brata z družinami in prijatelja od strica Andrea. Povabili so nas na večerjo. Med tema dvema tednoma smo šli kakšen krat zvečer plavat. Zadnji večer smo šli jest pizzo. Popoldne smo pozdravili vse in šli domov. Po Apuliji smo se nekega dne odpravili v Gardaland. Šla sem s sestrično Beatrice, stricem Andrea in njihovimi prijatelji. Bilo je ogromno ljudi. Za vrtiljake smo morali čakati veliko časa. Šli smo gledat predstavo kotalkanja na ledu. Šla sem skoraj na vse vrtiljake. Bili smo do 9. ure zvečer. Avgusta sem se odpravila tudi v Gradež k dedkom. Med dnevom sem kolesarila in hodila v bazen.

Bilo je zelo lepo to poletje. Veliko sem se zabavala, spoznala veliko novih prijateljev in se nisem nikoli dolgočasila.

TAMARA FIORELLI 5. razred

POČITNICE NA PORTUGALSKEM

Letos sem bil devet dni na Portugalski. Tja smo se odpeljali z letalom. Prve tri dni smo preživel ob oceanu. Najeli smo avtomobil, a ta se nam je že prvi dan pokvaril. Morali smo poklicati mehanika. Jaz, mama, brat in sestra smo se odpravili peš do hotela, medtem ko je oče počakal na popravilo. Naslednji dan smo odpotovali na Capo de Roca. To je najzahodnejši del Evrope. Želeli smo si ogledati tudi stopinje od dinozavra, toda je bilo zaprto zaradi skalnega podora. Tamkajšnja plaža je peščena in valovi so zelo visoki. Prav zaradi tega sem se rad kopal in se metal v valove.

Za tem smo se preselili v Fatimo. Ogledali smo si novo cerkev, ki jo gradijo ob devetdesetletnici prikaza Matere Božje. V tej cerkvi pater Marko Rupnik ustvarja 480 m velik mozaik. Fatima je zelo lep kraj. Pri baziliki je zelo velik trg, poln romarjev iz celega sveta. Presenetilo me je to, da je na baziliki postavljena Marijina krona. Marija se je v Fatimi šestkrat prikazala (od 13. maja do 13. oktobra 1917) trem pastirjem: desetletni Luciji dos Santos, njenemu

devetletnemu bratrancu Frančišku Marto in sedemletni sestrični Hijacinti Marto. Obiskali smo kraj, kjer so se rodili tile otroci. Frančišek in Hijacinta sta umrla zelo zgodaj, Lucija pa je dosegla 97 let starosti.

V teh dneh smo obiskali tudi Coimbro, kjer smo si lahko ogledali najstarejšo knjižnico na svetu. Zadnje dni pa smo preživeli v Lizboni. Najprej smo si ogledali modernejši del mesta, kjer je tudi Oceanario, eden največjih akvarijev na svetu. Lizbonski Oceanarij za razliko od številnih podobnih akvarijev po svetu odlikujejo predvsem odlične simulacije naravnih habitatov. V njem smo videli več kot 25.000 vrst živali in rastlin, ki živijo v Tihem, Indijskem in Atlantskem oceanu ter na Antarktiki. Najbolj zanimiv je bil osrednji del, kjer živi v miru veliko rib, med temi tudi morski psi. Najlepši pa je bil morski zmaj.

Sprehodili smo se tudi po starem mestnem jedru Lizbone. Najprej smo se povzpeli do gradu Sao Jorge ter se nato skozi Alfamo, najstarejšo in najslikovitejšo mestno četrt s številnimi ozkimi ulicami, podali do katedrale in kapele svetnika sv. Antona Padovanskega. Obiskali smo tudi mestni predel Belem na zahodnem koncu Lizbone, kjer smo si ogledali sloviti pristaniški stolp, spomenik Henrika Pomorščaka, od koder so mnogi slavni pomorščaki (npr. Vasco da Gama) odpluli, da bi odkrili nova ozemlja. Obiskali smo tudi samostan sv. Hieronima – Dos Jeronimos, ki priča o portugalski moči v času kolonialnih osvajanj.

Portugalska je zelo lepa država. Videl sem veliko zanimivih stvari. Najbolj pa mi je ostal v spominu lizbonski Oceanarij in ogromni valovi atlantskega oceana.

MATEJ HLEDE, 5. razred

VZPON NA TRIGLAV

V četrtek, 12. julija, sem se z očetom in stricem odpravila na Triglav. Potovali smo najprej proti Bledu, kjer smo pojedli zajtrk. Tam smo se pripravili za gorniški podvig. Ob 8. uri smo začeli hoditi. Na začetku me je zeblo, potem pa mi je postalo korak za korakom bolj toplo. Malo sem se pritoževala nad težkim nahrbtnikom, saj sem v njem nosila spalno vrečo, ležalnik, oblačila ter hrano. Že pred odhodom so mi vsi čestitali in mi vlili zaupanja, da mi bo vzpon uspel.

Po nekaj urni hoji smo dospeli do Vodnikovega doma. Tu smo popili in pojedli malico. Malo smo se odpočili, potem pa krenili dalje proti Kredarici. Po poti je začelo deževati, potem je snežilo in za tem je končno tudi posijalo sonce. Po triurni hoji smo dospeli do Triglavskega doma na Kredarici. To je slovenska najvišje ležeča postojanka. Leži na nadmorski višini 2.515 m in je odprta celo leto. V koči smo se hitro posedli za mizo, saj smo bili kar malo utrujeni. Za tem smo povprašali oskrbnika, če ima prosto sobo za prenočitev. Na srečo je bilo še nekaj prostih ležišč; takoj smo se namestili v sobi; odložili težke nahrbtnike in si pripravili postelje. Takoj sem se odločila, da bom spala na zgornji postelji. Naredili smo nekaj slik in odšli na večerjo. Ko smo se vsedli za mizo, so se nam pridružili še trije planinci iz Belgije. Dva sta poznala italijanski jezik, eden pa je govoril le francosko. Pojedla sem golaž. Potem pa me je začel boleti močno trebuh in smo se vrnili v sobo. Tata in stric sta se vrnila k mizi, jaz pa sem sladko zaspala, a le za kratek čas. Ko sem se zbudila, sem poiskala očeta. Našla sem ga v jedilnici, toda sedaj ni več sedel pri isti mizi. Presedel se je namreč k bivšemu predsedniku Slovenije, Milanu Kučanu. Oče me je predstavil. Skupaj z njim sem se slikala, pa še njegov podpis sem dobila. Kupili smo tudi razglednice. Poslala sem jih mami in sestri ter dvema babicama. Vsi smo se podpisali in odšli spat. Ko smo se naslednje jutro zbudili, smo pozajtrkovali ter pripravili nahrbtnike. Končno smo začeli hoditi proti vrhu Triglava. Po stezi smo srečali veliko ljudi, ki so tudi plezali. Po dobri uri hoje smo dospeli na vrh. Tu so me tudi krstili. Za mano so krstili tudi enega gospoda s pršutom. Na vrhu smo se malo odpočili, za tem pa krenili zopet do Triglavskega doma. Po poti sem srečala ponovno Kučana, ki mi je osebno čestital za uspeli vzpon. Toda pot do avtomobila je bila še dolga. Do Vodnikovega doma sem hodila brez težav, potem pa sem postala utrujena in zato sva se z očetom ustavila za krajši počitek. Stricu pa sva zaupala ključ avtomobila in šel je sam naprej. Seveda sva potem tudi midva krenila v dolino. Dospela sva do gozdov, potem do bele ceste in končno sva zagledala tudi strica ter

avto. Po enournem postanku smo se odpeljali, misleč, da bomo takoj našli kakšno restavracijo, a ni bilo prav nobene. Ustavili smo se pri eni kmetiji, kjer je kmetica krmila krave. Napotila nas je do kmečkega turizma. Tu je stric našel prenočišče, midva z očetom pa sva odločila, da bova prespala v kombiju. Večerjo smo pojedli v eni bližnji gostilni. Zjutraj smo se po zajtrku odpravili na Pokljuko. Bil je praznik spominskega pohoda na Triglav. Podarili so nam rože, majico in kapo. Bilo je zelo vroče. Ob koncu je nastopil še moški zbor. Po končanem petju smo odpotovali proti domu. Z nama sta prišla še dva fanta, ki sta bila na Triglavu. Po poti smo se ustavili in nekaj popili. Domov smo se vrnili utrujeni, toda bila sem zelo vesela.

Mislím, da sem najmlajša Števerjanka, ki je stopila na vrh Triglava.

SARA TERPIN 5. razred

MOJE POČITNICE

Moje počitnice so bile doma. Nekega dne nam je rekel oče, da gremo v Celje. Rekli smo tudi našim prijateljem. Odpravili smo se in odšli. V Celju imamo prijatelje, ki imajo eno hišico v gozdu. Z avtom smo se odpeljali do hišice. Tam smo odložili potovalke in odšli spat, ker je bila 19. ura. Naši očetje, Matija in mame so šli ven igrat karte. Naslednji dan sem šla z družino in prijatelji v Zreče. Tam smo plavali in se veselili po toboganu. Večerjali smo v gostilni. Za tem smo šli tudi v Aqua luno. Tam smo se spustili po toboganu in plavali, skakali in se lepo imeli. V nedeljo, tri tedne pred začetkom pouka, smo se vrnili domov. Ko smo prišli domov, smo imeli trgatve. Na počitnicah sem se imela lepo.

LUCIJA LANGO 5. razred

POSEGI GOZDNE STRAŽE

Konec meseca avgusta je bila predana namenu obnovljena kmečka pot na Valerišču.

Dokončno je bil saniran zemeljski plaz, ki je povzročil lastnikom okoliških zemljišč in vinogradov kar nekaj preglavic. Plaz, ki je meril 1.200 kvadratnih metrov, se je sprožil lansko pomlad, po pobočju pa je drselo 1.500 kubičnih metrov fliša. Področje je zaradi flišastih tal izredno nestabilno in ob vsakem močnejšem deževju se je nabiralo veliko meteorne vode, ki je v globini izpodjedala pobočje. Zato so 80 metrov dolgo in 15 metrov široko plazišče utrdili z več pregradami iz lesa. Debla so vkopali do štirih metrov in pol globine, kjer so namestili posebne cevi, ki zbirajo podtalno vodo in preprečujejo, da bi le ta odnašala zemljo. Ob tem so vkopane cevi prekrili s poldrugim metrom proda, ki še dodatno preprečuje drsenje flišastih gmot po pobočju. Na vrhu saniranega plazišča so ponovno speljali pot, ob kateri so zgradili jašek za deževnico in postavili cev, ki vodi preprečuje izpodjedanje tal. Ob vznožju plazišča so s kamenjem utrdili bregove in strugo potoka, ki se nato izliva v Grojnico. Sanacija je bila izvršena z res okolju prijaznimi tehnikami in v dokaj kratkem času.

Po sanaciji plazu pri Valerišču načrtuje gozdna straža nova posega ob Grojnici: utrdili bodo temelje mostu na cesti med zaselkoma Ščedno in Ašči, ob tem pa za kakih sedemdeset centimetrov poglobili strugo potoka, da bi preprečili poplavljanje cestišča. V kratkem bodo tudi dali v zakup dela, pravkar pa je v fazi načrtovanja poseg za utrditev bregov Grojnice in izgradnjo šestih jaškov pri Kobelniku, to se pravi ob opuščeni cesti, ki povezuje Ščedno z Oslavjem.

Nedvomno nujno potrebni posegi!

KAKO JE BILO ŽIVETI TAKRAT?

Intervju z gospodom Michelejem Formentinijem

Michele Formentini je priznan odvetnik, publicist in zgodovinar. Od vedno je trdno navezan na briški teritorij, dobesedno očaral ga je kmečki svet in vse kar je s tem povezano. Od leta 1967 živi z družino v Ščedenski ulici v Števerjanu.

»Rodil sem se 3. januarja 1929 v Gorici. Oče se je imenoval Egone, mama pa Antonietta Piccoli, ki se je rodila italijanski družini v Ljubljani.«

...bi radi kaj dodali?

»V zadnjih letih si vsi radi polnimo usta, da je naš teritorij raznolik v jeziku, kulturi in navadah, pristojne oblasti pa sploh ne ščitijo tega bogastva. Namreč se dogaja velika krivica. Sploh se ne zavedamo, da ob koncu 18. stoletja smo vsi pripadali širši avstroogrski monarhiji, kjer sta multikulturalnost in večjezičnost predstavljali bogastvo in sploh ne kamen spotike. To je zgodovinska resnica.«

Kakšen odnos ste imeli z vašim očetom?

»Čudovit, nanj sem bil zelo navezan. Bil je kmet. Nemci so ga ustrelili 12. septembra 1943 pred našo hišo v Klancu. Hišo so sežgali. Zame je bil to najhušji dan mojega življenja. Bil sem star komaj 14 let in še danes se spominjam njegovih besed, ko je meni in mami dan prej zažugal, naj se odpraviva v Gorico, kjer bova na varnem. On je ostal v Števerjanu in sledil trgatvi. In res sva odšla, jaz sem vozil kolo, ki sta mi ga starša podarila, ko sem izdelal peti razred osnovne šole. Od takrat dalje se nisva več videla.«

Vaš spomin o šoli...

»Šole sem obiskoval v Gorici, klasični licej sem opravil v palači, ki stoji še danes na drevedoru XX. Septembra. Palača je dal zgraditi moj stari oče Giuseppe Floreano Formentini leta 1856. Kot zanimivost vam še povem, da se mu je v zakonu rodilo 12 otrok, ki jim je pomagal pri domačih nalogah briški pesnik Alojz Gradnik.«

Zatem ste šli študirati pravo v Padovo. In prišla vam je zamisel...

»Prav med svojimi potovanji od Padove do Trenta sem občudoval lepo napeljane in obdelane vinograde. Začel sem se spraševati, zakaj tudi mi v Brdih ne ustvarimo kaj takega, saj so naši kraji še lepši.«

Zakaj pa je sploh prišlo do teh potovanj?

»Svojo ženo Alice Taxis Bordogna Valnigra sem spoznal prav v Trentu. Takrat sem obiskoval fakulteto v Padovi in nekega dne sem se odpeljal s prijateljem prav v Trento. Nisem imel avtomobila on pa ga je in še povrh Fiat 1400 brez strehe, športen avto. To se je dogajalo leta 1952. Z Alice sem se poročil po zaključku študija, in sicer 7. januarja 1956. Takoj sva se preselila v ulico Zorutti v Gorico. V zakonu sta se rodila sinova Leonardo in Filippo ter hčerka Isabella, ki danes upravljajo družinsko premoženje.«

Vaše veselje danes?

»Nedvomno moji vnuki, ki jih je vseh skupaj 8: 7 fantkov in 1 punčka.«

Pri 32 letih je postal Michele Formentini predsednik društva Pro Loco iz Gorice. Med drugim je bil pobudnik dveh hvalevrednih manifestacij, ki še danes dajeta ugled mestu in okolici: folkloristična parada in cesta vina. Leta 1964 je bil med ustanovitelji konzorcija Consorzio Collio, bil je 30 let v njegovem upravnem odboru ter nekaj let opravljal tudi funkcijo podpredsednika. Leta 1967 je postal podpredsednik Aci-ja iz Gorice... Bil je častihlepen, poln energije in idej: leta 1987 je bil otvorjen prvi hotel v Števerjanu, in sicer Golf hotel.

»Po moji zaslugi in pritiskih na dotične oblasti je bil tudi izpeljan telefon v Števerjan in marsikaj drugega.«

Takoj po prvi svetovni vojni je bil Števerjan dobesedno na tleh, le par hiš ni bilo porušenih. Začeti je bilo treba z obnovo, a kako?

»Že od majhnega sem bil vesel, da sem se rodil v tako lepem kraju, Števerjan pa me je resnično očaral, kot tudi celotna briška pokrajina. Torej osredotočiva najino pozornost agrarnemu razvoju naših krajev od začetka prejšnjega stoletja do danes. Kmetijstvo se je v zelo kratkem časovnem razmahu spremenilo. Z juga obširne avstroogrske monarhije smo postali sever nove države. Majhni kmetje, koloni so pridelovali malo od vsega, to je namreč zahtevalo tržišče, ampak tudi želja po preživetju posameznih družin. Leta 1956, ko sem postal lastnik vsega družinskega premoženja, sem takoj uvidel nujne spremembe. Potrebno je bilo ciljati na monokulturo, intenzivno gojenje vinske trte. Štejem si tudi v čast, da sem dal vsem takratnim kolonom možnost odkupa hiše in del zemlje ter mlajši rod sprejel v službo in jih zaposlil za svoje uslužbenke. Vložil sem tako veliko ekonomskih in fizičnih moči v radikalno obnovo vinogradov, večino smo jih tudi na novo nasadili. Nabavil sem stroje, opremo in kupil prvi goseničar. Pri urejevanju vinogradov nam je nedvomno prišla v pomoč tretja delovna sila, ki se je posluževala ameriških buldožerjev, saj je sicer delo potekalo izključno ročno. V osemdesetih letih je vinograde zamenjalo manjše golf igrišče z devetimi luknjami.«

Bližate se osemdesetim, a še vedno z navdušenjem opravljate vaš poklic.

»Poklic odvornika civilnega prava opravljam od leta 1956 in mi daje veliko zadoščenja. Moje veselje in sprostitve pa je pisanje in prebiranje zgodovine. Vsega skupaj sem napisal približno 40 publikacij, na zadnje pripravljam študijo o vodnjakih v števerjanski vasi. Leta 1983 sem pripravil knjižico o oljčnem olju v Brdih. Oljka je skoraj izginila iz Brd zaradi prve svetovne vojne in pa zaradi hude zime iz leta 1929.«

V mislih ste imeli veliko načrtov: začeli ste z obnovo gradu, ki je bil praktično podrti že iz časa prve svetovne vojne.

»Začeli smo z obnovo vinogradov, zatem smo zgradili in opremili klet. V šestdesetih letih smo odprli najprej prodajalnico vina, osmico, zatem gostilno in kasneje luksuzno restavracijo, kjer sem si leta 1985 zamislil tipične srednjeveške večerje, edinstvena ponudba na celotnem italijanskem teritoriju. Žal, pa sem večkrat opazil v vasi odpor, moje ideje in želje večkrat niso bile sprejete ali vsaj težko. Če povem iskreno, to me malo boli.«

Kako pa ste pričeli z nabiranjem starega kmečkega orodja?

»Že na začetku šestdesetih let, ko so prav vsi metali proč staro orodje sem ga jaz zbiral in shranjeval. Prvi muzej sem odprl kar v kleti leta 1986. Štel je stotino kosov, a kaj kmalu sem jih nabral 6.000. Kar hitro je zmanjkalo prostora, vse je bilo na tesnem in sem iskal udobnejšo domačijo. Prišel sem tako z obnovo vile Villari v Aiellu v Furlaniji, ki sem jo podedoval od strica Mario de Nipoti in kjer sem kot otrok preživel več kot kakšno poletje. Muzej Kmečke civilizacije v cesarski Furlaniji je bil odprt leta 1992. Od obdelovanja zemlje do košnje in spravljanja sena, od prevoznih sredstev do uteži in sredstev za razne druge meritve, od hleva do konjušnice, od kleti do kmečkega stanovanja in različnih obrti, ki so bile vezane na kmetijstvo, je mogoče občudovati več kot 20.000 zbranih predmetov, katerih število stalno narašča in pričajo kar o petih stoletjih zgodovine. Poslušujem se prav Števerjanskega vestnika, da vse bralce toplo vabim na obisk. Ne bo vam žal!«

Zvesti bralci Vestnika vedo, da je Michele Formentini v osemdesetih letih posređeval uredništvu več zgodovinskih zapisov za objavo.

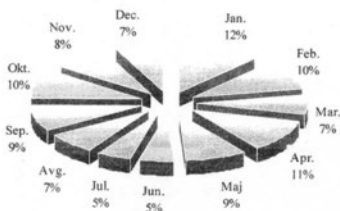
Vaš nasvet današnji mladini?

»Resnično vam povem, da občudujem tiste mlade vaške fante, ki so poprijeli za vajeti družinske kmetije, nadaljujejo z delom svojih očetov in si želijo napredka. Tudi kmečki svet lahko da mlademu človeku veliko zadoščenja. Treba pa je ciljati na kulturni napredek, kmečki ter agrituristični razvoj in biti trdno prepričani v valorizacijo teritorija, začenši v vsakdanu, v malenkostih.«

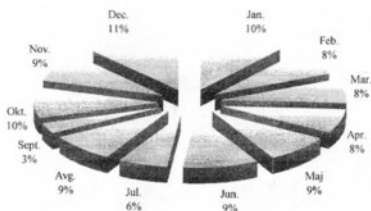
MARJAN DRUFOVKA

RODNOST V NAŠI VASI PO MESECIH

Ženske

Moški

Grafikona sta nastala z beleženjem podatkov do 30.06.2007 in sta zgolj informativnega značaja.

16. SEPTEMBER

(rojstni dan Alenke Černic)

Ko danes bi ti praznovala rojstni dan,
zdaj ga praznuješ v slavi
skupaj z angeli in tvojimi domačimi,
nate se spomnim.

Pred seboj imam tvoj obraz,
saj vedno te nosim s seboj.

Ta dan vedno rože sem ti daroval,
ker si jih rada imela,
a zdaj se v nebesih veseliš,
tam večna je ljubezen,
ki tudi v meni še ni usahnila.

ČAS

Čas, zakaj tako hitro bežiš?

Dan za dnem se spreminjaš
in v nas spomine pustiš.

Čas, enkrat si sladek,
a znaš biti tudi grenak,
da življenje nekomu razburiš.

Čas, daješ nam rojstvo,
otročstvo, mladost
in tudi starost,
a nazadnje pa smrt.

Čas, tudi ljubezen nam deliš!
Včasih srečno,
a tudi nesrečno.

TOMEK VETRIH

VREMENSKA SLIKA PRVIH OSEM MESECEV V LETU 2007

mesec	ure sonca		povprečna T°C		količina dežja v mm. in dneh			
	2007	povprečje	2007	povprečje	2007	dnevi	povprečje	dnevi
JANUAR	38	100	6,7	3,1	63,7	17	58,8	9
FEBRUAR	120	121	8,1	4,2	117,2	14	51,2	8
MAREC	162	157	11,5	8,4	78,7	9	57,1	8
APRIL	297	146	16,6	12,1	1,4	1	109,7	14
MAJ	227	211	19,6	17,5	108,5	13	92,9	12
JUNIJ	244	220	22,9	21,3	69,9	12	91,8	11
JULIJ	285	232	29,6	27,9	15,7	2	88,1	9
AVGUST	177	215	26,8	28,5	102,4	9	87,7	6

Razpredelnica prikazuje precej jasno sliko. Največ sonca je posijalo v mesecih aprilu in juliju, prav tako sončna sta bila maj in junij. Nedvomno izstopata podatka mesecev aprila (preveč) in avgusta (premalo), v primerjavi z zgodovinskim podatkom, povprečjem. V mesecu juliju je bilo povprečno dobrih 9 ur sonca na dan. Mesec julij je bil najbolj vroč, neobičajno mil je bil mesec avgust, tudi če v zadnjih letih to sploh ne predstavlja novice. Zimska meseca januar in februar sta bila za 3 oz. 4 stopinje toplejša od povprečja. Največ dežja je padlo v mesecu februarju, tudi maju in avgustu, rekordno suh je bil mesec april. Realnost pa bi morala biti čisto obratna: največ dežja naj bi bilo spomladi, prav v mesecu aprilu. V mesecu januarju smo imeli kar 17 deževnih dnevo, tudi če sploh ni padlo velikih količin padavin.

Vse občine goriške pokrajine, ki so tekmovala v skupini *pod 10.000 prebivalcev*, so se uvrstile med najboljših 500. Za uvrstitev v to skupino morajo občine presegati 50 odstotkov odpadkov, ki gredo v recikliranje. Na Goriškem je konkuriralo 22 občin, saj sta Tržič in Ronke izpeljali nov sistem prepozno, Grače pa ga ni še uvedel. Če upoštevamo skupni seštevek vseh meril, je med malimi občinami na Goriškem najboljši rezultat dosegel Števerjan 70,20 odstotkov, najvišji odstotek odpadkov za recikliranje pa ima občina Doberdob, ki je leta 2006 dosegla 86,20 odstotkov.

104. BARTHAUTAL	TV	6.458	70,39	67,36%
105. SAN FIORANO DEL COLIO	GO	921	70,30	71,15%
106. FORDALE	TR	1.284	70,09	74,15%

200. CONASSO DEL TONBA	TV	2.938	65,48	68,78%
201. BOSIGNA DEL COLIO	GO	435	65,44	70,87%
222. ARIANO	GO	694	65,44	72,28%

234. ALTIVOLE	TV	6.536	64,43	64,27%
235. FORDINO DEL LAGO	GO	1.410	64,40	86,20%
236. PRATIGIATE	RI	5.704	64,32	62,22%

256. BORDO	TO	1.311	63,50	71,37%
257. SAVIGNA P'ESONTO	GO	1.722	63,36	66,47%
258. PIRE VERECONE	VED	2.492	63,32	72,40%

MARJAN DRUFOVKA

PUPPET FESTIVAL SE JE PREDSTAVIL

Goriška sekcija lutkarske skupine Puppet festival je letos inovativno organizirala v avgustu in septembru gledališke predstave od Gračca, mimo Romansa in Gorice, do Brd.

Tradicionalno gledališče v figuri barake z lutkami se je vstavilo tudi na Sovenci v Števerjanu, na vrtu gostilne Koršič v saboto, 25. avgusta. Lutkarsko predstavo z naslovom *Dighe de si (ovvero dighe de no)* beneške tradicije je napisal in zrežiral Gigio Brunello. Oživel je Arlekina, Kolombino, Pantalona, Hudiča in Smrt, ki so, pod prsti skritega mladega in pridnega lutkarja, spleтали ironično in veselo dramatičnost, ki ni imela ne začetka ne konca. Živahna zgodba je pritegnila otroke in odrasle, ki so posedli kar na tla pred potujočo barako, kot se je enkrat dogajalo na mestnih trgih na odprtem in ne le pred televizijskimi ekrani, kot se dogaja danes.

Puppet festival ima že kar dolgo obdobje delovanja, kar 16 let obnavlja ta ljudski in antični način gledališča. V letošnjih poletnih mesecih so prvič zaigrali tudi po briških krajih: na Krminskem, sosednji Dolenji, v Koprivnem in v Števerjanu. S tradicionalno in inovativno idejo želijo še v bodoče širiti lutkarstvo v naših krajih.

HADRIJANA CORSI

ŠPORTNI VIKEND 2007

Mladinski krožek F.B. Sedej prireja od 5. do 7. oktobra *Športni vikend 2007*.

V petek, 5. oktobra, bo ob 20. uri briškola, v soboto, 6. oktobra, se bodo ob 15. uri odvijale Igre brez meja za otroke. V nedeljo, 7. oktobra, po sv. maši, bo na sporedu mali nogomet. Po kosilu, ki ga bodo pripravili člani Mk-ja za vse prisotne, pa bosta na sporedu turnirja v tučenju in ping pongu.

Športni vikend 2007 se bo v celoti odvijal v Sedejevem domu.

Za dodatne informacije lahko pokličete Tadeja na tel. št. 338 2247738.

Vsi toplo vabljeni!

Iz Briškega časnika...

DRUŽENJE UPOKOJENCEV SEVERNE IN JUŽNE PRIMORSKE

Dokažimo, da smo sposobni pomagati drug drugemu.

25. avgusta so se pri vipolškem gradu srečali upokojenci s severne in z južne Primorske ter iz zamejstva. Lepo vreme, globoka senca stoletnih hrastov in cipres na vrtu starega gradu, približno 2.500 udeležencev, prijeten program, ustrezna gostinska ponudba in seveda dobro počutje gostov, je bila največja nagrada za večmesečno trdo delo upravnega odbora DU Dobrovo. Škoda le, da se srečanja ni udeležilo več Bricev. Narava je namreč s prezgodnjo trgatvijo mnogim to preprečila.

Uvodoma je vse prisotne pozdravil neutrudni predsednik DU Dobrovo Boris Rožič. Skupaj s prizadevno tajnico Sidonijo Markovic sta opravila veliko dela pri organizaciji srečanja. Predsednik se je zahvalil številnim sponzorjem, ki so s svojim prispevkom omogočili to zborovanje. Prisrčno dobrodošlico je upokojencem zaželel tudi župan občine Brda Franc Mužič. Ves čas priprav na to srečanje nam je zvesto stal ob strani in nam pomagal po svojih močeh. »Živimo v času hitrih gospodarskih in socialnih sprememb. Ni več časa in ne moči za vrednote, ki so pomembne za posameznika in družino. Koliko besed je bilo v zadnjem času izrečenih na račun nas, upokojencev: da predolgo živimo, da je potrebno iz leta v leto več denarja za pokojnine, za zdravje, za nego starejših ... Nihče pa ne omeni, da je prav naša generacija v veliki meri pripomogla, da se naša Slovenija ponaša z uspehi. Upokojenci smo še vedno v veliko pomoč državi,« je povedal Alojz Viteznik, predsednik združenja upokojencev za severno Primorsko.

81 tisoč upokojencev ima manj kot tristo evrov pokojnine

Slavnostna govornica je bila predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak. »Ena naših glavnih nalog v prihodnje bo mobilizirati to veliko množico ljudi v bran socialne države. Tiste države, ki jo je ustvarila naša generacija,« je povedala. »Upokojenci v Sloveniji se čutimo zapostavljene. A ne smemo več tiho gledati, kako se mi, naši otroci in vnuki bistveno slabše počutimo v moderni Sloveniji. Razen tistih deset odstotkov, ki so si v demokratičnih spremembah uspešno nabrali veliko denarja.« Opozorila je na poslance v državnem zboru, na zveste člane strankarskih elit kot predstavnike pri tistem velikem kupu denarja, v katerega vsi vlagamo. »Tukaj med nami pa so naši prijatelji, znanci, sosedje. Mi jih bomo srečevali, jih obiskovali in jim pripovedovali, kako živi tistih 81 tisoč upokojencev, ki imajo manj kot tristo evrov pokojnine, kako živijo naši sinovi, ki nimajo dovolj visokih plač, da bi lahko preživljali svoje družine, kako živijo naše hčerke, ki si ne upajo imeti otrok, da ne bi izgubile službe, kako težko živijo osamljeni starejši ljudje, ki jih ta naša država zavestno pozablja,« je poudarila Kožuh Novakova in dodala, da morajo upokojenci sami dokazati, da so sposobni pomagati drug drugemu. Vse je povabila, naj se pridruži projektu Starejši za starejše, v katerega je vključenih že 117 društev upokojencev iz vse Slovenije. Kot predsednica ZDUS-a je napovedala boljše stike in sodelovanje z rojaki čez mejo.

Zborovanja so se udeležili tudi predstavniki upokojencev iz Beneške Slovenije, predstavnice krožka KRUT in društva Slovenskih upokojencev iz Trsta. Vse prisotne pa je pozdravil predsednik društva upokojencev italijanske Goriške Emil Devetak. Med drugimi je pohvalil delo organizatorjev in neizmerno pridnost Bricev nasploh. Zbor je pozdravil tudi direktor hotela ZDUS Delfin iz Izole Branko Simonovič in predsednik upokojencev z južne Primorske Marjan Pavlič, ki nam je obljubil, da bodo prihodnje leto pripravili podobno srečanje nekje na obali ali Krasu. V kulturnem programu so nastopile Briške kmečke žene, Pihalni orkester Goriška Brda, moški pevski zbor »Srečko Kumar« iz Kojškega, marljive mažoretke z Dobrovega in amaterska igralška skupina iz Nebla.

Za DU Dobrovo je bila organizacija tega srečanja velik zalogaj. Skupaj z gasilci z Dobrovega in prizadevnimi posamezniki iz DU Kojško in Medana, ki so prevzeli urejanje prometa, s skupino, ki je prevzela ureditev prireditvenega prostora, z gostinci ter nenazadnje s številnimi sponzorji, ki so v veliki meri prispevali k uspehu prireditve, je srečanje lepo uspelo v zadovoljstvo obiskovalcev in prirediteljev.

G. KODERMAC

ČLOVEK IN ŽIVALI ALI MI IN ŽIVALI

Že več let razmišljam, kako se je odnos človeka do živali spremenil in kako se še stalno spreminja. Večje je blagostanje in hitreje se to opazi povsod, posebno pa še v mestu.

Naši starši so nas učili, da je bilo na domačiji tako: krava je bila zato, da nam je dajala mleko, vol je pomagal pri delu v brajdi, prašič je bil zrejen za klobase, pes je varoval hišo in mačka je lovila miši.

Vse to pa sedaj ne drži več, ker se je v zadnjih desetletjih vse popolnoma spremenilo. Komaj se je človek zavedal, da mu ne primanjkuje kruha, je začel po mojem mnenju malikovati. To se dogaja še posebno pri ljudeh, ki pridejo z lahkoto do denarja in s tem do blagostanja.

Pred leti sem srečal lepo in očarljivo gospo. Dobro sem jo poznal. Bila je komaj dva tedna vdova in bil sem v zadregi, kako naj jo nagovorim in ji izrazim sožalje. Ko sem jo nato vprašal kako stoji in kako ji gre, mi je na kratko odgovorila »da Dio«. Obležena je bila v lep spomladanski plašč. V naročju je držala psička, ki je imel ovratnico iz čistega zlata. Tehtala je vsaj tristo gramov. Plašč je bil ves poln dlak, da se mi je skoraj stutil. Bivša televizijska plesalka Carmen Russo in njen mož sta rekla, da si skoraj ne moreta misliti življenja brez trinajstih psov, ki jih imata in živijo z njima v stanovanju. Seveda nimata otrok. Filmska zvezda Jennifer Lopez, ko potuje ima zmeraj s seboj zverinico in brez problemov potrosi dvesto dolarjev za prenočitev psa v posebnem hotelskem switu. Občina Videm je pred leti dala vsaki družini, ki je posvojila zapuščenega psa petstotisoč lir letno.

Vse to pa se dogaja, ko bi v Afriki za par evrov rešili življenje in cepili večje število otrok. V južni Ameriki pa bi za tri pasja prenočišča posvojili otroka in mu za leto dni zagotovili hrano in šolanje.

Nekoč so bili troci v veselje družinam. To sedaj ne drži več. Zamenjali so jih psički in mačke, kateri sedaj kratijo čas in se podijo po stanovanjih. Ležijo na udobnih kavčih in celo spijo v postelji z njihovimi gospodari pod gorko odejo.

Psi in mačke so do včeraj jedli normalno, kar je ostalo od kosila in večerje. Tudi to sedaj ne gre kar tako. Na razpolago imajo krokete, ki poleg tega, da jih nasitijo, vsebujejo vse mogoče vitamine in minerale, da se lahko lepo razvijajo in rastejo. Mucek, ki nima svetle dlake, mora jesti samo teletje meso mešano s korenčkom. Zelo poredkoma lahko poje govedino z drugo mešano zelenjavo, ker je ta težko prebavljiva. Ob nedeljah in praznikih pa si lahko privoščijo piščanca ali mogoče tudi kako ribico v posebni omaki. Industrijalci, ki pripravljajo te konzerve pa si manejo roke in se zahvaljujejo in klanjajo takim skrbnim in brihntnim odjemalcem. Morda pa se bodo vsaj oni spomnili tistih, ki so v stiski in potrebujejo pomoči?!

Kdo ve, če je žival v stanovanju zadovoljna s takimi pravili. Tega ne bomo nikoli vedeli. Tudi ne moremo vedeti, če sploh razumejo naše vedenje do njih.

Morda bi bilo za nas in za živali najboljše tako, da bi živali ostale zmeraj živali. Živele bi tako, kakor jim je bilo od nekoga to dano že od davnosti.

KLEMEN

80-LETNICA NASTANKA TIGRA

V današnjem času, ko nam televizija in internet posredujejo z izredno hitrostjo in lahko katerokoli informacijo, je za modernega človeka še tako pomembno in potrebno ločevanje resnice od laži, prave novice od t.i. *gossipa*. Pomoč za pravilno razumevanje sedanjosti, časa v katerem živimo, pa je dobro poznavanje zgodovine, predvsem zgodovine lastnega naroda in rojstnih krajev. Zato se nam zdi pomembno, da se tudi na straneh Števerjanskega vestnika spomnimo 80. obletnice ustanovitve TIGR-a, ki je po mnemju mnogih prvi, a večkrat zanemarjen del narodoosvobodilnega boja proti nacifašizmu na evropskih tleh.

Te obletnice so se najslovesneje spomnili na akademiji v petek, 7. septembra, v Kosovelovem domu v Sežani, ki jo je priredilo Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij TIGR Primorske. Slavnostni govornik večera je bil tržaški pisatelj Boris Pahor, pozdrav pa je prinesel tudi predsednik slovenske vlade Janez Janša. Slednji je poudaril kako je TIGR »zgradil temelje kasnejšega splošnega primorskega upora proti okupatorju v drugi svetovni vojni in bil kot tak temelj za enoten odpor leta 1991 proti tistim, ki so želeli preprečiti slovensko osamosvojitve«; priznal pa je tudi, da organizaciji ne pripada toliko pozornosti kot si jo zasluži.

V kakšnih razmerah je torej nastal TIGR? V Italiji se je komaj vzpostavila fašistična diktatura s svojo doktrino po kateri drugorodne skupnosti v unificirani državi niso imele mesta. Tedanja Italija je bila poleg tega imperialistično usmerjena na Balkan: za ta cilj je bilo potrebno ob meji ustvariti kompaktno italijansko ozemlje in zato raznaroditi tu živeče Slovence in Hrvatce (t.i. »politica di confine«). Prvi udarec je bila sprememba slovenskih in hrvaških šol v italijanske z Gentilejevo reformo leta 1923, v naslednjih letih pa je bil postopoma zabrisan ves družbeni razvoj (politični, kulturni, gospodarski), ki so ga Slovenci in Hrvati ustvarili od narodnega preporoda dalje.

Fašizem je zato pri narodni skupnosti izzval splošen odpor. Leta 1924 je začela delovati narodnorevolucionarna organizacija TIGR, ki je dobila ime po začetnih črkah krajev Trst, Istra, Gorica, Reka. Nastala je iz želje po radikalnejšem odporu in predvsem združevala mlade različnih nazorskih usmeritev; ni se sklicevala na ideološka načela ali strankarske odločitve, ampak samo na principe razsvetljenstva in se borila tudi proti neaktivnosti družbe, ki je pasivno prenašala dejanja diktature. Dejavno je organizacija zaživela 31. oktobra 1927 na Nanosu, kjer so se sestali Jože Vadnjal (Pivška), Andrej Šavli, Dorče Sardoč, Josip Dekleva (Tržaška), Zorko Jelinčič in Albert Rejec (Goriška). Domenili so se o osnovnih nalogah organizaciji in o koordiniranju ilegalne dejavnosti po vsej Julijski Krajini. Organizacija je delovala v trojkah; glavne akcije so bile požigi fašističnih vrtcev, šol in drugih ustanov, oboroženi napadi na oddelke fašistične milice, izdaja tajnega glasila organizacije Svoboda ter učbenikov za pouk slovenščine v družinah, vzdrževanje stikov s somišljeniki v Jugoslaviji ter organizacija ilegalnih prehodov preko meje. Po eksploziji v uredništvu fašističnega časopisa Il Popolo di Trieste leta 1930 je bila organizacija v glavnem razkrita; na prvem tržaškem procesu so bili njeni voditelji Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič obsojeni na smrt in takoj ustreljeni v Bazovici, drugi soobtoženci pa so bili obsojeni na različne zaporne kazni. Aktivna dejavnost organizacije je za nekaj časa zamrla, a je spet oživila proti koncu tridesetih let. Leta 1941 se je odvil drugi tržaški proces, po katerem je bilo izvršenih pet smrtnih obsodb. Treba pa je žal dodati, da ob koncu fašizma *tigrovcem* ni bilo dano nikakršno priznanje in dolgo let se o tej organizaciji sploh ni govorilo. Pričevanja o njej pa obstajajo, saj je bilo objavljenih veliko spominskih del glavnih akterjev te organizacije, med katerimi je gotovo najbolj poznana Tigrova sled Dorčeta Sardoča. Ob obletnici pa je bilo predstavljena tudi publikacija Silva Faturja Zgodba o TIGR-u.

MARTINA VALENTINČIČ

KRAJŠE OBČINSKE VESTI

- Občinska uprava ima v programu preureditev stavbe bivše osnovne šole na Jazbinah;
- dela v socialnem centru v Britofu gredo proti koncu;
- v kratkem je pričakovati dokončno sanacijo plazu in ureditev ceste na Bregu;
- zaradi tehnično-birokratskih zapletov med Ministrstvi v Rimu, so bila prekinjena že začeta utrditvena dela spodnje strani osnovne šole v Dragah; sicer občinska uprava pozorno sledi spletu dogajanj;
- deželna družba Mercurio bi končno morala urediti hitre telefonske povezave, predvsem kar se tiče interneta (adsl), na celotnem goratem teritoriju naše dežele;
- občinska uprava si resnično želi, da lahko bodo njeni uradi izdajali v najkrajšem času dvojezične izkaznice;
- občinski svet, ki se je sestal 25. septembra 2007 je sklenil, da se vsi svetovalci, odborniki in župan odpovejo sejnini v prid prijateljem iz Cerknega, ki jih je pred kratkim prizadela deževna ujma.

ROJSTVA:

19. julija 2007 je na svet privekal mali Nikolaj. Očku Ediju Skoku in mami Lilijani čestitamo, novorojenčku pa želimo, da bi zrastel v poštenega in pridnega fantka.

Očku Dariju Humarju, mami Nataši in sestrici Barbari se je 13. avgusta 2007 pridružila mala Vanessa. Številni družini iz srca čestitamo, punčki pa voščimo obilo dobrega.

11. septembra 2007 se je rodila mala Nina. Očku Andreju Jussa in mami Mojci voščimo, punčki pa želimo mnogo lepega.

Očku Mauru Maražu in mami Sari se je 17. septembra 2007 pridružila mala Alice. Srečni družini čestitamo, mali deklici pa želimo veliko uspehov.

POROKE:

V nedeljo, 29. julija 2007, sta stopila na skupno življenjsko pot domačina Damjan Miklus in Hadrijana Corsi v cerkvi sv. Florijana v Števerjanu.

Domačin Niko Di Battista in Marlenka Žerjal sta si 25. avgusta 2007 obljubila večno zvestobo v cerkvi sv. Ivana v Gorici.

Mladima paroma vošči SKPD F.B. Sedej, župnijsko občestvo ter mešani pevski zbor obilo vsega najboljšega in mnogo medsebojnega razumevanja na novi življenjski poti. Voščilom zvestim prijateljem našega glasila se pridružuje tudi uredništvo.

V soboto, 25. avgusta 2007, sta se poročila domačin Valter Hlede in Mira Sinsič na občini v Piranu.

Domačin David Sussi in Cinzia Mastromano sta si 8. septembra 2007 obljubila večno zvestobo v vaški cerkvi v kraju Qualso, občina Reana del Roiale.

V petek, 21. septembra 2007, sta se poročila Marko Sussi in Roberta Mian na občini v Gorici.

Novoporočencem želimo veliko lepih, skupnih trenutkov.

DAROVİ:

ZA ŠTEVERJANSKO CERKEV: v spomin na pok. brata Ana z družino 50,00; namesto cvetja na grob pok. Francu Petejanu družina Aleša Komjanca 30,00; ob blagoslovu novega doma Damijan Hlede 150,00; oče ob poroki Hadrijane 500,00; družina ob poroki Nikota 100,00; Lučka Hlede 40,00; ZKB Banca Manzano na Bukovju 150,00; Anka in Iči Bogataj 250,00; v zahvalo za srečno opravljeno trgatve 100,00; 3 N.N. dobrotnice za nove prte 90,00; N.N. dobrotnica 50,00; N.N. 50,00; N.N. 200,00; N.N. 50,00; N.N. 20,00 evrov;

ZA CERKEV NA JAZBINAH: za večno luč N.N. 30,00 evrov;

ZA CERKVENI PEVSKI ZBOR: v spomin na pokojnega brata Ana z družino 50,00 evrov;

ZA MISIJONE: za lačne otroke v misijonih letošnji prvoobhajanci 270,00; za škofijski misijon na Slonokoščeni obali družina prvoobhajanca 300,00; za lačne otroke v misijonih Elija in Fabijan 60,00; za lačne otroke v misijonih N.N. 25,00; N.N. 20,00 evrov;

ZA SKPD FRANČIŠEK B. SEDEJ: 100,00 evrov;

ZA ŠTEVERJANSKI VESTNIK: Maria Humar 20,00; Alma Humar Kodermac 20,00 evrov.

SMRTI:

MARICA KARARA vd. KOREN

Pokojna Marica (Marija) Karara vd. Koren se je rodila 15. avgusta 1910 v Števerjanu št. 9 materi Mariji Šuštersič in očetu Francu. Krščena je bila 20. avgusta 1910 v Števerjanu. V družini je bilo skupaj osem bratov in sester. Življenje je bilo na začetku 20. stoletja zelo težko zaradi vojn. Marica je bila skupaj z ostalimi sorodniki v begunstvu v Turinu, kjer je bila birmana leta 1917. Po prvi svetovni vojni pa je prišlo na dan fašistično preganjanje, kmalu zatem pa še 2. svetovna vojna. Družina je zato živela skromno, bilo je veliko pomanjkanje. Kot mlada deklica je staršem pomagala pri delu na polju in v hiši.

Pokojna Marica je zelo rada prepevala v zboru in na cerkvenem koru, kjer je spoznala tudi svojega moža, domačina Franca Korena. Poročila sta se na silvestrovo, 31. decembra 1938. Dom sta si uredila pri Aščevih. V zakonu se je najprej rodila hči Bruna, takoj zatem sin Albert (Berto) in nekaj let kasneje pa še najmlajša Jerica. Pokojna je skrbela, da so otroci vedno imeli dovolj hrane, sama pa se je marsičemu odpovedala. Tako je ravnala bodisi v času revščine, pa vse do danes. V 70. letih se je skupaj z možem Francem preselila v Gorico na Livado, kjer sta si dom uredila hči Bruna in sin Albert z družinami. Leta 1993 jo je zelo prizadela smrt moža Franca; od takrat je njeno zdravje začelo pešati. Še najhujši udarec pa je utrpela ob smrti sina Alberta dne 13. decembra 1999. Nekaj let kasneje je svet zapustila še njena sestra Jelka, s katero je bila zelo povezana.

Večkrat je zahajala tudi k sestram v Zavod sv. Družine v Gorici, ki so jo ljubeznivo sprejele medse.

Poznali smo jo kot močno, trdno briško ženo, ki je v svojem življenju neutrudno delala in garala. Njeno življenje je v zgled njenim otrokom in potomcem. Mati Marica se je zelo veselila tudi svojih osem vnukov, še najbolj pa deset pravnukov.

Umrla je v petek, 21. septembra, v goriški bolnišnici. Pogreb je bil v ponedeljek, 24. septembra, v cerkvi sv. Florijana v Števerjanu.

Svojcem in sorodnikom pokojne izreka naše uredništvo iskreno sožalje.

KUHINJSKI RECEPT

BELJAKOVI ZREZKI

Za pripravo potrebujemo: 3 beljake, od 4 do 6 zrezkov (puran, teletina, svinjina), ščep soli, moko, olje in sir.

Pripravimo zrezke, ne predebele, obrežemo kožico (pri puranu), solimo, povaljamo v moki. Beljake na krožniku z vilico stepamo tako, da sneg ni pretrd, biti mora bolj tekoč (med pripravo zrezkov je potrebno vmes tudi še malo stepati, ker se hitro razpusti). V ta sneg potem povaljamo zrezke z obeh strani in jih takoj damo v pomaščeno segreto ponev. Pečemo 2 - 3 minute (odkrito) na obeh straneh. Po želji potem, ko so zrezki pečeni, damo na vsak zrezek še rezino sira (topljivega), pokrijemo, da se razpusti in takoj postrežemo.

LEŠNIKOVI TRIKOTNIKI

Za pripravo testa potrebujemo: 30 dag ostre moke, 1 pecilni prašek, 12 dag sladkorja v prahu, 2 vanilijeva sladkorja, 2 celi jajci in 12 dag margarine.

Za premaz potrebujemo: 20 dag margarine, 20 dag sladkorja, 4 žlice vode, 2 vanilijeva sladkorja, 20 dag mletih lešnikov in 20 dag nasekljanih lešnikov.

Za glazuro potrebujemo: 20 dag jedilne čokolade in 20 dag margarine.

Moko zmešamo s pecilnim praškom, v to dodamo zmehkano margarino, dodamo še ostale sestavine in vmesimo testo. Testo damo za 1 uro v hladilnik na hladno. Zatem ga razvaljamo in ga položimo v malo naoljen pekač velikosti 38 x 30 cm. Testo po vrhu namažemo z marelično marmelado.

Nato pripravimo kremo: vodo, margarino in obe vrsti sladkorja v kozici zavremo. V to dodamo lešnike. Premažemo po že namazani marmelado. Pečemo v pečici na 190 stopinjah, približno 30 minut. Pečeno ohladimo in režemo v obliki trikotnikov. Vogale trikotnikov pomočimo v pripravljeno čokolado. Zlagamo na pekač, da se čokolada strdi.

BELA PITA

Za pripravo testa potrebujemo: 35 dag ostre moke, 17 dag margarine, 7 dag sladkorja, 1 dl mleka, 1 jajce, 1 pecilni prašek in 1 vanilijev sladkor.

Za pripravo kreme potrebujemo: 1/2 l mleka, 20 dag sladkorja v prahu, 15 dag margarine, 4 žlice ostre moke in rum po okusu.

Za testo zgnetemo vse sestavine in ga razdelimo na tri enake dele. Vsakega posebej razvaljamo in spečemo na pekaču ali na peki papirju. Pečemo na 180 stopinj, 8 minut - oblati ne smejo porjaveti (naj bodo beli)!! Še tople malo navlažimo z rumom.

Za kremo zavremo mleko in vmešamo moko, ki jo predhodno zmešamo z nekaj mleka (vzamemo od tega 1/2 litra). Mešamo, da se ne naredijo grudice. 5 minut naj vse to vre, potem odstavimo z ognja in mešamo, da se krema ohladi. Dodamo penasto umešano margarino s sladkorjem in rumom.

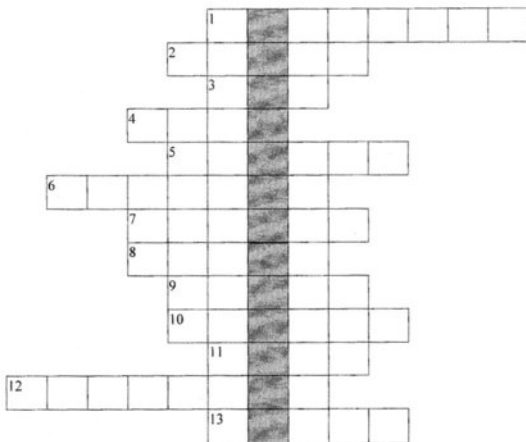
Na prvi oblat, ki ga spečemo v pekaču, namažemo polovico kreme, nanjo položimo drugi oblat, premažemo s preostalo kremo in pokrijemo s tretjim oblatom. Po vrhu potresemo sladkor v prahu. Pita naj počiva do naslednjega dne, da se prepoji z vsemi okusi.

Dober tek!

EVELIN BULFONI

ZA KRATEK ČAS

Reši križanko in na temnejših poljih boš prebral rešitev.

1. predmet iz steklene podlage v katerega se mi ogledujemo;
2. voda, ki napolnjuje vdolbine med celinami;
3. trd, bel izrastek v ustih, za grizenje in žvečenje hrane;
4. razmerna nizka temperatura;
5. strupena kača;
6. godalni inštrument s štirimi strunami;
7. rumen tropski sadež;
8. veliko vodno vozilo;
9. priprava za na oči z lečami;
10. nizka rastlina z rdečimi sadeži;
11. manjše odprto vodno vozilo;
12. grobnica faraona;
13. temna plošča na katero pišemo s kredo.

Rešitev iz prejšnje številke

Vodoravno: petnajst, sandala, cekar, Irska, Novigrad, rabud, jakna, zob, majaron, curek, namakati, jadro, grad, oklep, hostija. Navpično: ponev, srce, oko, brin, Sinaj, lira, komar, drezina, bob, demokracija, sejati, akcija, narod, krogla, magnet.

DA BI ČIMBOLJ POVEZOVALI...

Celih 39 let smo že z vami...

...počasi vstopamo v 40. leto neprekinjenega izhajanja našega glasila...

... kar hitro se torej bližamo 40. obletnici.

Uredništvu se je porodila zamisel, da bi do tega važnega mejnika uredilo arhiv, s knjižno vezavo vseh izvodov ter vse dosedanje izvide glasila, pribl. 5.000 strani, informatško preneslo na dvd ploščo v formatu jpeg. Slednje delo se je že pričelo in je v dobrem teku. Dvd ploščo bi razmnožili vsem kulturnim ustanovam v zamejstvu in domovini: knjižnicam, šolam, društvom, ipd. O tem smo obvestili naše bralce že v prejšnjih številkah.

Samo nekaj še priopnimo: pri urejevanju arhiva smo imeli precej velike težave v iskanju in sploh najdbi posameznih shranjenih izvodov. Zato vsakogar, ki se poslužuje arhivskih prostorov in društvene imovine naprošamo, da bi se ravnal dostojno, urejeno in pošteno, kot bi se pač ravnal na svojem. Hvala lepa za razumevanje!

Mislimo, da je zamisel zelo perspektivna, za ohranitev in ovrednotenje dela naše mladine in v spoznanje celotnega našega delovanja in obenem teritorija širši javnosti. Zamisel naj bi zagledala luč sveta pred 12. januarjem 2009, ko bo naše glasilo praznovalo okroglo 40. obletnico. Ob tej priložnosti naj bi bila pripravljena tudi publikacija.

Dobrodošel je dober nasvet in tudi pomoč. Po prvih izračunih zahteva celoten projekt kar precej finančnih sredstev, torej tudi kak pokrovitelj bi bil toplo sprejet. Vnaprej se vam zahvaljujemo!